

मूर्तिकार

हो, बरं आठवलं,
परवाच देव भेटला होता.
माणसं बनवताना क्य त्रास पडतो ते सांगत होता.
म्हणाला, फ़र कष्टाचे कम. जरा उसंत नाही, नाही आराम.
म्हणजे आकर साधारण सारखे असले तरी चालतात;
पण डिझाईन्स वेगवेगळी बनवावी लागतात.
म्हणून साचा बनवून भागत नाही,
करण सरळ नाकवर प्रत्येक वेळी टपोरे डोळे शोभतीलच असे नाही.
आणि गोल चेहऱ्याला एकसारखी जिवणी लावून भागत नाही.
म्हणूनच त्रास पडतो,
करण हया धंदयाचा ट्रेडसारखा बदलत असतो.
डिझाईन ठरवले एकदा कि मग तराजू घेऊन बसावे लागते.
आतल्या पोकळ भागात भरायच्या मिश्रणांचे प्रमाण ठरवावे लागते.
हे मिश्रण बनवणे फ़रच कौशल्याचे कम असते.
करण सहनशक्ती जास्त टाकली तर प्रतिकर शक्ती बेताने टाकवी लागते.
भोळेपणात फ़र सरळपणा टाकून चालत नाही;
माणसे ठिसूळ बनून जातात.
मग बिलंदरपणाचे दोन थेंब टाकवेच लागतात.
पण बिलंदरपणा जास्त झाला तर त्याचा रंग डोळयात उतरतो.
कळजी फ़र पडली तर केसांचा रंग बदलतो.
सारांश क्य?
ह धंदा फ़र कळजीपूर्वक करावा लागतो.
पहा ना!
पूर्वीचे पुरुष आता खपत नाहीत.
पूर्वीच्या स्त्रीयांचे नमुने आजकल चालत नाहीत.
आता स्त्रीच्या मूर्तिचा नवीन नमुना केलाय,
पूर्वी सहनशीलता जास्त, प्रतिकर थोडा टाकवा लागे.
आता उलट प्रकर झालाय.
थोडासा हट्टीपणा पूर्वी पूरत असे त्यात किंचित लाडिक्यणा मिसळावा लागे.
आता मात्र लाडिकपणाची पॅशन आऊट डेटेड आहे.
उलट जरा कडक्यणालाच डिमांड आहे.
त्यामुळे म्हणे कर्तृत्वाचा रंग खुलतो.
अशा मूर्तिना आजकल चांगला भाव असतो.
स्त्रीतला सोशिक्यणा उरला तो आता पुरुषात टाकून दिला,
करण पुरुषांची माती आजकल मनासारखी मिळत नाही.
पूर्वीच्या कडव्या मातीचा आता उपयोग नसतो.
मग त्यात ३ भाग तडजोड आणि १ भाग सोशिक्यणा मिसळावा लागतो.
मग हवातसा नरम पुरुष तयार होतो.

सगळ्यात अवघड असते कलाकर बनवणे.
डोकेदुखीच त्याचे मिश्रण बनविणे.
करण कला भरपूर टाकण्याची तर त्यात व्यवहार टाकून चालत नाही .
आणि लहरीपणालाही आवश्यक हळवे पणाही टाकून चालत नाही.
खरंतर कलाकरांच्या नशीबाला लोकमान्यतेचा हात लावून चांगले मळावे लागते.
पण आजकल ती किती बेभरवशी नि किती महाग पडते.
पण कधी कधी असेही होते, कि तिच्या बरोबर खास कोट्यात राजमान्यताही मिळते.
आणि झकस मूर्ति तयार होते.
पण असे क्वचितच,
एरवी लोकमान्यतेचा हात फिरत नाही, नि अशी मूर्ति फार कळ टिकत नाही.
त्यामानाने व्यापारी बनविणे सोपे.
४ भाग मतलब, ३ भाग क्स्टाळू पणा, २ भाग हुशारी, नि १ भाग बेरकीपणा टाकला,
कि चांगला पक्क टिकऊ व्यापारी तयार झाला.
नेता बनवण जरा जिकरीचं,
करण विविध रसायनांच कटेकरे मिश्रण करायचं.
लाचारी हुशारी मगरुरी समप्रमाणात, दांभिक्रणा नि क्रूपणा अर्धा भाग,
निलाजेरपणा त्याच प्रमाणात, त्या सगळ्यात दिखाऊ पणाचा
एकहात लावून कलवायचं, नि गरिबांच्या कळवळ्यात घोळवून वाळवायचं.
सत्यनिष्ठा स्वाभिमान अजिबात वर्ज्य.
हे जर चुकून थोडं जरी पडतील
तर मग
नेत्याचा शिक्षक व्हायला वेळ लागणार नाही क्दाचित.
नेत्याच कळीज उलटं बसवलं तर चांगलं चालतं.
पण त्याच्या प्राणांना मात्रं खुर्चीत जडवायचं असतं.
अशा मूर्ति बनवणारे खास कलाकर असतात.
ते स्पेशल नरकतूनच मागवावे लागतात.
शेवटी क्माळावर भाग्याची नक्षी कोरायचे काम राहते.
पण तोवर डोकफार आऊट होऊन जाते.
मग घेतो मूठभर भाग्य
आणि वाटत जातो थोडे थोडे
कुठे फार जास्त पडते तर कुठे पारच संपून जाते.

बोलता बोलता पहाट झाली.
देव म्हणाला जातो
सध्या भारताची ऑर्डर आहे
म्हणून ओव्हर टाईम करावा लागतो.

संजीवनी बोकील .